Parlament Ewropew
2024-2029

Kumitat għall-Affarijiet Barranin

2025/2017(INI)

4.3.2025

ABBOZZ TA' RAPPORT

dwar ir-rapporti tal-Kummissjoni tal-2023 u l-2024 dwar l-Albanija
(2025/2017(INI))

Kumitat għall-Affarijiet Barranin

Rapporteur: Andreas Schieder

PR_INI

WERREJ

Paġna

MOZZJONI GĦAL RIŻOLUZZJONI TAL-PARLAMENT EWROPEW 3

NOTA SPJEGATTIVA 9

ANNESS: ENTITAJIET JEW PERSUNI LI R-RAPPORTEUR IRĊIEVA KONTRIBUT MINGĦANDHOM 10

MOZZJONI GĦAL RIŻOLUZZJONI TAL-PARLAMENT EWROPEW

dwar ir-rapporti tal-Kummissjoni tal-2023 u l-2024 dwar l-Albanija
(2025/2017(INI))

Il-Parlament Ewropew,

– wara li kkunsidra l-Ftehim ta' Stabbilizzazzjoni u Assoċjazzjoni bejn il-Komunitajiet Ewropej u l-Istati Membri tagħhom, fuq in-naħa l-waħda, u r-Repubblika tal-Albanija, fuq in-naħa l-oħra[1],

– wara li kkunsidra l-applikazzjoni tal-Albanija għas-sħubija fl-UE, ippreżentata fl-24 ta' April 2009,

– wara li kkunsidra r-Regolament (UE) 2021/1529 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Settembru 2021 li jistabbilixxi l-Istrument għall-Assistenza ta' Qabel l-Adeżjoni (IPA III)[2],

– wara li kkunsidra r-Regolament (UE) 2024/1449 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Mejju 2024 dwar l-istabbiliment tal-Faċilità għar-Riforma u t-Tkabbir għall-Balkani tal-Punent[3],

– wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-5 ta' Frar 2020 intitolata "It-titjib tal-proċess tal-adeżjoni – Perspettiva kredibbli tal-UE għall-Balkani tal-Punent" (COM(2020)0057),

– wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tat-8 ta' Novembru 2023 intitolata "Komunikazzjoni tal-2023 dwar il-Politika tat-Tkabbir tal-UE" (COM(2023)0690), akkumpanjata mid-Dokument ta' Ħidma tal-Persunal tal-Kummissjoni intitolat "Albania 2023 Report" (Rapport tal-2023 dwar l-Albanija) (SWD(2023)0690),

– wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tat-8 ta' Novembru 2023 intitolata "Pjan ġdid ta' tkabbir għall-Balkani tal-Punent" (COM(2023)0691),

– wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-20 ta' Marzu 2024 dwar ir-riformi ta' qabel it-tkabbir u r-rieżami tal-politika (COM(2024)0146),

– wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-24 ta' Lulju 2024 intitolata "2024 Rule of Law Report" (Rapport tal-2024 dwar l-Istat tad-Dritt) (COM(2024)0800), akkumpanjata mid-Dokument ta' Ħidma tal-Persunal tal-Kummissjoni intitolat "2024 Rule of Law Report – Country Chapter on the rule of law situation in Albania" (Rapport tal-2024 dwar l-Istat tad-Dritt – Il-Kapitolu tal-Pajjiż dwar is-sitwazzjoni tal-istat tad-dritt fl-Albanija) (SWD(2024)0828),

– wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tat-30 ta' Ottubru 2024 intitolata

[1] ĠU L 107, 28.4.2009, p. 166, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2009/332/oj.
[2] ĠU L 330, 20.9.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
[3] ĠU L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

"Komunikazzjoni tal-2024 dwar il-Politika ta' Tkabbir tal-UE" (COM(2024)0690), akkumpanjata mid-Dokument ta' Ħidma tal-Persunal tal-Kummissjoni intitolat "Albania 2024 Report" (Rapport tal-2024 dwar l-Albanija) (SWD(2024)0690),

– wara li kkunsidra l-Aġenda ta' Riforma tal-Albanija ppreżentata fl-ambitu tal-Faċilità għar-Riforma u t-Tkabbir tal-UE, kif approvata mill-Kummissjoni fit-23 ta' Ottubru 2024,

– wara li kkunsidra r-rapport finali tad-29 ta' Settembru 2023 mill-Missjoni ta' Osservazzjoni Elettorali tal-Uffiċċju għall-Istituzzjonijiet Demokratiċi u d-Drittijiet tal-Bniedem (ODIHR) tal-Organizzazzjoni għas-Sigurtà u l-Kooperazzjoni fl-Ewropa (OSKE) dwar l-elezzjonijiet lokali tal-Albanija fl-14 ta' Mejju 2023,

– wara li kkunsidra l-Opinjoni Konġunta tal-Kummissjoni ta' Venezja u tal-OSKE/ODIHR tal-11 ta' Diċembru 2020 dwar l-emendi tal-Kostituzzjoni tal-Albanija tat-30 ta' Lulju 2020 u l-emendi tal-Kodiċi Elettorali tal-Albanija tal-5 ta' Ottubru 2020,

– wara li kkunsidra d-dikjarazzjonijiet tas-Summits bejn l-UE u l-Balkani tal-Punent li saru fi Brussell fit-13 ta' Diċembru 2023 u fit-18 ta' Diċembru 2024,

– wara li kkunsidra l-Proċess ta' Berlin varat fit-28 ta' Awwissu 2014,

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjonijiet preċedenti tiegħu dwar l-Albanija,

– wara li kkunsidra l-Artikolu 55 tar-Regoli ta' Proċedura tiegħu,

– wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat għall-Affarijiet Barranin (A10-0000/2025),

A. billi t-tkabbir huwa l-aktar strument effettiv tal-politika barranija tal-UE u investiment ġeostrateġiku fil-paċi, id-demokrazija, l-istabbiltà u s-sigurtà fit-tul fil-kontinent kollu;

B. billi t-tkabbir huwa proċess ibbażat fuq il-mertu u msejjes fuq id-demokrazija, l-istat tad-dritt u d-drittijiet fundamentali;

C. billi l-Albanija ilha pajjiż kandidat tal-UE mill-2014, bdiet in-negozjati tal-adeżjoni f'Lulju 2022 u lestiet b'suċċess il-proċess ta' skrinjar f'Novembru 2023;

D. billi l-Albanija fetħet negozjati dwar "Ġabra 1: Elementi Fundamentali" fil-15 ta' Ottubru 2024 u dwar "Ġabra 6: Relazzjonijiet Esterni" fis-17 ta' Diċembru 2024;

E. billi l-Albanija hija pajjiż sieħeb affidabbli tal-politika barranija u hija allinjata bis-sħiħ mal-politika estera u ta' sigurtà komuni tal-UE;

1. Jilqa' l-impenn sod tal-Albanija favur l-integrazzjoni fl-UE, li jirrifletti kunsens fost il-partiti politiċi u appoġġ enormi fost iċ-ċittadini, u jfaħħar l-allinjament sħiħ konsistenti tagħha mal-politika estera u ta' sigurtà komuni tal-UE u l-promozzjoni tal-ordni internazzjonali bbażata fuq ir-regoli;

2. Jilqa' l-ambizzjoni tal-Albanija li tagħlaq in-negozjati tal-adeżjoni sa tmiem l-2027 u l-progress rapidu li sar fis-snin reċenti, b'mod partikolari l-ftuħ ta' żewġ ġabriet ta' kapitoli fl-2024;

3. Jinnota li l-pass tal-adeżjoni mal-UE huwa ddeterminat mill-progress tal-pajjiż kandidat fl-allinjament mal-acquis tal-UE, mir-rekord tiegħu fl-implimentazzjoni tal-acquis u mill-funzjonament xieraq tal-istituzzjonijiet kollha tal-pajjiż, u huwa msejjes fuq l-istat tad-dritt, il-governanza tajba u d-drittijiet fundamentali; iħeġġeġ lill-Albanija taċċellera r-riformi biex issaħħaħ l-istat tad-dritt, tiġġieled il-korruzzjoni u l-kriminalità organizzata, u tiżgura l-protezzjoni tad-drittijiet fundamentali, inkluża l-libertà tal-espressjoni;

4. Jilqa' l-Faċilità l-ġdida tal-UE għar-Riforma u t-Tkabbir għall-Balkani tal-Punent, li se tipprovdi EUR 922 miljun f'għotjiet u self lill-Albanija meta tissodisfa l-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Aġenda ta' Riforma ambizzjuża tagħha;

5. Jieħu nota tal-adozzjoni mill-Albanija tal-Pjan Nazzjonali għall-Integrazzjoni Ewropea 2024-2026; jappella għal sforzi akbar biex tiżdied it-trasparenza u jkun hemm involviment fil-komunikazzjoni pubblika dwar l-integrazzjoni tal-UE;

Istituzzjonijiet demokratiċi, media u soċjetà ċivili

6. Jinsisti fuq l-importanza ta' dibattitu politiku kostruttiv u kondotta parlamentari tajba bħala aspetti ewlenin tal-governanza demokratika; jafferma mill-ġdid ir-responsabbiltà konġunta tal-forzi politiċi tal-Albanija li jsaħħu d-djalogu politiku kostruttiv u inklużiv u jegħlbu l-polarizzazzjoni politika li għaddejja fil-pajjiż; jenfasizza l-ħtieġa għal sorveljanza parlamentari aktar effettiva, funzjonament imtejjeb tal-istituzzjonijiet u parteċipazzjoni sinifikanti tas-soċjetà ċivili;

7. Jieħu nota tal-emendi tal-kodiċi elettorali tal-Albanija f'Lulju 2024, li jippermettu votazzjoni barra mill-pajjiż mid-dijaspora Albaniża u jintroduċu listi ta' kandidati parzjalment miftuħa; jinsisti fuq il-ħtieġa li jiġu indirizzati u implimentati r-rakkomandazzjonijiet pendenti mill-OSKE/ODIHR u mill-Kummissjoni ta' Venezja;

8. Jinnota bi tħassib li l-indipendenza u l-pluraliżmu tal-media għadhom qed jiġu affettwati minn konċentrazzjoni għolja tas-suq, id-duplikazzjoni tal-interessi kummerċjali u politiċi, in-nuqqas ta' trasparenza tal-finanzjament u s-sjieda, l-intimidazzjoni u l-kundizzjonijiet tax-xogħol prekarji għall-ġurnalisti;

9. Ifakkar li kwalunkwe reviżjoni tal-liġijiet dwar il-media għandha tkun f'konformità mar-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni ta' Venezja u għandha ssir b'mod trasparenti u inklużiv; jinnota li ma sar l-ebda progress fl-allinjament tal-qafas leġiżlattiv mal-acquis tal-UE u mal-istandards tal-UE, inkluż l-Att Ewropew dwar il-Libertà tal-Media[4]; ifakkar fil-ħtieġa li jissaħħu l-ġurnaliżmu investigattiv, il-verifika tal-fatti u l-litteriżmu fil-media sabiex jiġu indirizzati d-diskors ta' mibegħda, id-diżinformazzjoni u l-aħbarijiet foloz;

10. Ifakkar fir-responsabbiltà tal-awtoritajiet nazzjonali u lokali biex itejbu t-trasparenza, ir-responsabbiltà u l-inklużività billi jwettqu konsultazzjonijiet pubbliċi sinifikanti u regolari mal-partijiet ikkonċernati; jinnota bi tħassib li l-implimentazzjoni mill-

[4] Ir-Regolament (UE) 2024/1083 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' April 2024 li jistabbilixxi qafas komuni għas-servizzi tal-media fis-suq intern u li jemenda d-Direttiva 2010/13/UE (l-Att Ewropew dwar il-Libertà tal-Media) (ĠU L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

Parlament Albaniż tal-qafas legali għall-konsultazzjonijiet pubbliċi għadha fil-biċċa l-kbira formali;

Drittijiet fundamentali

11. Jinnota li l-qafas legali tal-Albanija għall-vjolenza abbażi tal-ġeneru għadu mhuwiex allinjat bis-sħiħ mal-Konvenzjoni ta' Istanbul; jesprimi tħassib serju li l-vjolenza kontra n-nisa għadha kwistjoni urġenti, u l-għadd ta' femminiċidji għadu għoli; iħeġġeġ it-tisħiħ tas-servizzi ta' appoġġ għall-vittmi, b'mod partikolari l-kura tas-saħħa, il-finanzjament tax-shelters, l-għajnuna legali mingħajr ħlas, u r-riintegrazzjoni u r-riabilitazzjoni tal-vittmi;

12. Jesprimi tħassib dwar in-nuqqasijiet persistenti, bħan-nuqqas ta' allinjament jew l-allinjament parzjali mal-acquis tal-UE, fir-rigward tal-persuni b'diżabbiltà u l-ugwaljanza bejn il-ġeneri;

13. Jilqa' l-adozzjoni tal-liġi dwar il-protezzjoni tad-data personali, immirata lejn l-allinjament sħiħ mal-acquis tal-UE, iżda jesprimi tħassib serju dwar it-trattament tad-data personali u d-dgħufijiet fis-sistemi tal-IT; jistieden lill-awtoritajiet Albaniżi jsaħħu s-salvagwardji kontra l-ksur tad-data;

Stat tad-dritt

14. Jilqa' l-progress li l-Albanija kisbet fl-implimentazzjoni tar-riformi tal-ġustizzja, inkluż dwar il-proċess ta' skrutinju, li tlesta fl-ewwel istanza; jesprimi tħassib, madankollu, dwar il-persistenza tal-interferenza politika u l-pressjoni fuq is-sistema ġudizzjarja;

15. Jissottolinja l-ħidma essenzjali tal-Istruttura Speċjali tal-Albanija Kontra l-Korruzzjoni u l-Kriminalità Organizzata (SPAK) fil-kisba ta' rekord fl-investigazzjonijiet, fil-prosekuzzjonijiet u fil-kundanni f'każijiet ta' korruzzjoni fil-livell għolja; iwissi kontra l-imminar tal-ħidma ta' istituzzjonijiet indipendenti bħall-iSPAK;

16. Jinnota l-isfidi li jikkonċernaw il-kwalità u l-effiċjenza tas-sistema ġudizzjarja, inkluż l-għadd kbir ta' postijiet vakanti ġudizzjarji, persunal insuffiċjenti tal-qorti, il-kwalità tat-taħriġ ġudizzjarju inizjali u kontinwu, il-konsistenza tal-ġurisprudenza u n-nuqqas ta' sistema integrata moderna ta' ġestjoni tal-kawżi; jinnota li l-allokazzjonijiet baġitarji mhumiex biżżejjed, b'mod partikolari għall-komponent tal-qorti;

17. Jilqa' l-adozzjoni ta' leġiżlazzjoni nazzjonali biex tallinja mal-acquis tal-UE dwar il-ġlieda kontra l-ħasil tal-flus; jinnota l-ħtieġa li jiġi stabbilit uffiċċju għall-irkupru tal-assi u li jittejbu l-iskrutinju, l-investigazzjoni, il-prosekuzzjoni u l-kundanna ta' każijiet ta' korruzzjoni fil-livell għolja, inkluż permezz tal-qbid u l-konfiska finali tal-assi kriminali;

18. Jistieden lill-Albanija tkompli tallinja l-qafas legali tagħha mal-acquis tal-UE dwar il-ġlieda kontra l-kriminalità organizzata; jinnota l-ħatra ta' prosekuturi addizzjonali għall-Uffiċċju tal-Prosekuzzjoni Speċjali kif ukoll l-istabbiliment ta' unità ta' investigazzjoni finanzjarja; ifaħħar il-parteċipazzjoni tal-Albanija f'operazzjonijiet konġunti u l-kooperazzjoni fl-ambitu tal-pjattaforma multidixxiplinari Ewropea kontra t-theddid kriminali (EMPACT) u mal-INTERPOL fil-ġlieda kontra l-kriminalità organizzata;

Riformi soċjoekonomiċi

19. Jilqa' l-impenn tal-Albanija fl-implimentazzjoni tal-Pjan ta' Tkabbir tal-UE għall-Balkani tal-Punent, li jinkludi l-integrazzjoni tas-suq uniku tal-UE, l-integrazzjoni ekonomika reġjonali, ir-riformi fundamentali u aktar appoġġ finanzjarju;

20. Iħeġġeġ lill-awtoritajiet Albaniżi jnaqqsu r-riskju ta' faqar u esklużjoni soċjali billi jtejbu l-aċċess għas-servizzi soċjali u tal-kura tas-saħħa, speċjalment għall-popolazzjonijiet żvantaġġati; jappella għall-implimentazzjoni tal-Istrateġija Nazzjonali dwar il-Protezzjoni Soċjali 2024-2030 u l-Istrateġija Nazzjonali dwar l-Impjiegi u l-Ħiliet 2023-2030 tal-Albanija;

21. Jilqa' l-fatt li l-Albanija ssieħbet fiż-Żona Unika ta' Pagamenti bl-Euro f'Novembru 2024, u dan inaqqas l-ispejjeż għaċ-ċittadini u n-negozji u se jikkontribwixxi għall-integrazzjoni ulterjuri tal-Albanija fis-suq uniku;

Ambjent, enerġija u trasport, turiżmu sostenibbli

22. Jisħaq fuq il-fatt li l-Albanija jeħtieġ li żżid l-isforzi tagħha biex tallinja ruħha mal-acquis tal-UE dwar l-ambjent; jappella biex l-Albanija tallinja ruħha mad-direttivi tal-UE dwar il-Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali[5] u l-Valutazzjoni Ambjentali Strateġika[6];

23. Ifakkar li huma meħtieġa sforzi sostanzjali biex l-Albanija tilħaq l-għanijiet relatati mal-protezzjoni tal-klima, l-effiċjenza enerġetika, id-diversifikazzjoni u l-ekoloġizzazzjoni tal-provvista tal-enerġija u t-trasport, il-kwalità tal-arja u tal-ilma u l-ġestjoni tal-iskart;

24. Jemmen bis-sħiħ li l-protezzjoni ambjentali u l-iżvilupp tat-turiżmu sostenibbli jridu jimxu id f'id; jilqa' l-istabbiliment tal-Park Nazzjonali tax-Xmara mhux mittiefsa Vjosa u jappella biex jiġu allokati biżżejjed riżorsi għall-protezzjoni tiegħu;

Kooperazzjoni reġjonali u politika barranija

25. Jilqa' s-Sħubija għas-Sigurtà u d-Difiża bejn l-UE u l-Albanija, adottata fid-19 ta' Novembru 2024, li tistabbilixxi pjattaforma għal djalogu u kooperazzjoni msaħħa dwar kwistjonijiet ta' sigurtà u difiża u tirrappreżenta pass sinifikanti 'l quddiem;

26. Jilqa' l-isforzi kontinwi tal-Gvern Albaniż fil-promozzjoni ta' relazzjonijiet tajbin ta' viċinat;

°

° °

[5] Id-Direttiva 2011/92/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Diċembru 2011 dwar l-istima tal-effetti ta' ċerti proġetti pubbliċi u privati fuq l-ambjent (ĠU L 26, 28.1.2012, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj).

[6] Id-Direttiva 2001/42/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta' Ġunju 2001 dwar l-istima tal-effetti ta' ċerti pjanijiet u programmi fuq l-ambjent (ĠU L 197, 21.7.2001, p. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj).

27. Jagħti istruzzjonijiet lill-President tiegħu biex tgħaddi din ir-riżoluzzjoni lill-President tal-Kunsill Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kummissjoni, lill-Viċi President tal-Kummissjoni / Rappreżentant Għoli tal-Unjoni għall-Affarijiet Barranin u l-Politika ta' Sigurtà, lill-gvernijiet u lill-parlamenti tal-Istati Membri u lill-President, lill-Gvern u lill-Parlament tar-Repubblika tal-Albanija.

NOTA SPJEGATTIVA

Dan huwa l-ewwel rapport f'dan il-leġiżlatura dwar il-progress tal-Albanija bħala pajjiż kandidat għall-adeżjoni mal-UE. Minħabba l-fatt li l-2024 kienet sena elettorali għall-UE, din ir-riżoluzzjoni tinkludi t-tweġiba tal-Parlament għar-rapporti tal-Kummissjoni dwar it-tkabbir kemm tal-2023 kif ukoll tal-2024.

Ir-rapport jevalwa s-sitwazzjoni attwali u l-aħħar żviluppi fir-rigward tal-progress tal-Albanija fis-sħubija fl-UE.

Wara l-proċess ta' skrinjar b'suċċess, l-Albanija bdiet in-negozjati dwar il-Ġabra "Elementi Fundamentali" f'Ottubru 2024 u dwar il-Ġabra "Relazzjonijiet esterni" f'Diċembru 2024.

Dan ir-rapport jivvaluta l-progress tal-Albanija fir-rigward tal-istituzzjonijiet demokratiċi tagħha, il-libertà tal-media, l-involviment tas-soċjetà ċivili, id-drittijiet fundamentali, l-istat tad-dritt, ir-riformi soċjoekonomiċi, l-ambjent, il-kooperazzjoni reġjonali u l-politika barranija.

Minkejja xi progress, l-Albanija għadha qed tiffaċċja għadd ta' sfidi, pereżempju l-isfida li tegħleb il-polarizzazzjoni politika interna, li ssaħħaħ l-istat tad-dritt u li tikkonsolida r-riformi kontra l-korruzzjoni.

ANNESS: ENTITAJIET JEW PERSUNI LI R-RAPPORTEUR IRĊIEVA KONTRIBUT MINGĦANDHOM

F'konformità mal-Artikolu 8 tal-Anness I tar-Regoli ta' Proċedura, ir-rapporteur jiddikjara li rċieva kontribut mill-entitajiet jew il-persuni li ġejjin fit-tħejjija tal-abbozz ta' rapport:

Entità u/jew persuna
Directorate-General for Enlargement and Eastern Neighbourhood (DG ENEST), European Commission
European External Action Service
Delegation of the European Union to Albania

Il-lista ta' hawn fuq hija mfassla taħt ir-responsabbiltà esklużiva tar-rapporteur.

Meta persuni fiżiċi jkunu identifikati fil-lista b'isimhom, bil-funzjoni tagħhom jew bit-tnejn li huma, ir-rapporteur jiddikjara li ppreżenta lill-persuni fiżiċi kkonċernati l-Avviż tal-Parlament Ewropew Nru 484 dwar il-Protezzjoni tad-Data (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), li jistabbilixxi l-kundizzjonijiet applikabbli għall-ipproċessar tad-data personali tagħhom u d-drittijiet marbuta ma' dak l-ipproċessar.